

1889!

HETI LAP.

A ZENTAI JÁRÁS ÉS KÖRNYÉKÉNEK KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

EGYES SZÁM ÁRA 5 KR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 SCHVARCZ SÁNDOR
 könyvkereskedése,
 hová úgy a lap, szelle-
 mi részét illető közle-
 mények, mint az előf-
 zetések és hirdetések
 is küldendők.
 Kéziratok vissza
 nem adatnak.

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 2 frt.
 Fél évre . . . 1 frt.
 Hirdetési díjak:
 Egész oldal 16 frt.
 Fél " . . . 8 frt 50
 Negyed " . . . 4 frt 50
 Bélyegdíj 30 k.
 Többszöri hirdetések
 megfelelő engedmény
 Nyitótér két
 sora 16 fr.

Zenta, 1888. július 1.

Vendégeinkhez!

Bács-Bodrogh megye községi tanító-
 egyesületének tisztelt tagjai holnap és hol-
 napután városunkba sereglenek, XVI. nagy-
 gyűléstüket megtartandók.

Innen-onnan 10 év tűnt le azóta a
 mulandóság kerekén, mióta közs. iskoláknál
 működő tanítóinkat tűzhelyünk körében
 kedves vendégeink gyanánt üdvözölni szeren-
 csénk volt.

Most újra fölkeresnek bennünket Zen-
 taiakat.

Polgárságunk nevében üdvözölve le-
 gyenek a szív meleg, legtisztább érzelmével.

Bizonyára: 10 év nagy idő! Egy hosszú
 évtized alatt a képzett, szorgalmas és a
 hivatását lelkeből teljesítő tanító a népne-
 velés tág és szent mezején sok oly üdvös
 dolgot létesíthet, sok oly maradandó becs-
 sel bíró műveket alkothat, — mik az ember-
 iségnek több nemzedéken át válhatnak
 áldást osztó s kimeríthetlen kincsárává.

Távol minden hű dicsekvés-, de min-
 den álszerénységtől is, férfias s öntudatos
 örömmel mondhatjuk el ezen alkalommal
 azt, mikép: Bács-B. megye közs. tanító-
 egyesülete azóta, hogy a mi szerény körünk-
 ben megfordult, vagyis az utóbbi 10 év
 a szellemi nemesebb munkásságnak a nép-
 nevelés előmozdítását célzó eszmék fel-
 színre hozatala és ezek alapos szakszerű
 megvitatása által a sokoldalú pedagógiai
 alkotásnak oly számos s oly igen fényes

jeleit adta, hogy magát, ez a jelzett 10 évi
 áldásos működést elégségesnek tartjuk arra,
 miszerint a mostani tantestülettől a hálás
 utódok majdan a legnagyobb elismeréssel,
 a legmelegebb tisztelet hangjain szóljanak

Eme sokat-mondó nyilatkozat pedig
 nem üres bók, nem nagyhangu phrasis
 akar ez uttal részünkről lenni, hanem a
 megtörtént tényeknek egyszerű fölemlítése
 és őszinte méltatása, — mit rajtunk kívül
 ez előtt egy évvel, a megyei „évkönyv“
 megjelenése idejében az egész fővárosi sajtó,
 az összes hazai Szak-lapok elmondottak
 már, illetékesebb és szigorubb bírálóik tol-
 lával.

És ezen országos elismerés, az igazság-
 nak ezen általános s nemes méltatása nek-
 ünk Zentaiaknak kétszeres öröm, mert a
 megyei Közs. tantestület között — a mi
 köztudomásu s a mit minden egyleti tag
 büszkén emlit föl — városunk közs. tanító-
 kara minden időben s minden alkalommal
 egyike volt és ma is egyike azon hatalmas
 sugárnak, emeltyűnek: mely a megyebeli
 közs. tanító-egyesület jóhírnevét és tekin-
 telyét országossá tette, szellemének alkot-
 ásait a közelismerés niveaujára felküzdötte
 és ott ma napság is tartja.

Hogy ez részünkről ismét nem ala-
 csony lélekből származó hízékedés, hanem
 a meghamisíthatlan valóság képe — mit
 fölemlíteni most egészen időszerűnek tar-
 tottunk — és a mit — emberismerettel
 merjük mondani valónak, teljesen igaznak
 fog mondanimindenki, már t. i. az: a ki
 a helyi és megyei tanügyi viszonyok felől

alaposan tájékozva van és az embereket
 s ezek működését nem elfogult ellenszenv-
 ből, még kevésbé bosszuálló vakgyűlölethől,
 hanem a felebaráti szeretet humanus s
 igazságos parancsa, az isteni mester fősze-
 ges tanai értelmében szokta tekinteni és
 mérlegelni.

Hála a gondviselésnek, Zenta polgá-
 rainak legeslegnagyobb része e dologban a
 dologban a felebaráti szeretet parancsának
 hódol; e — tekintetben egyes-egyedül az
 ő saját józan eszével, az ő becsületes, sze-
 rető szívével gondolkozik és ítél!

Épen ezért, mivel imigyen ismerjük
 városunk tiszt. polgárságát, biztat bennün-
 ket amaz édes remény, mikép július hó
 2-át és 3-át lakosságunk minden rétege,
 legkivált azonban értelmiségünk — vallás,
 nemzetiség és párt-tekinet nélkül — ün-
 nepül fogja tekinteni.

Tisztelt polgártársak!

Mutassuk meg ennek a nagy „Bács-
 ország“-nak, hogy Zentán — ebben a szo-
 moru hírnévre vergődő városban — is van
 még egy közös hely, „van egy szent eszme,
 minek gondolatára minden becsületes család-
 apa szíves édes rezgésbe jó; hol megszü-
 nik minden éles ellentét s egygyé olvadnak
 a különböző elemek, — és ennek a szép
 s nemes eszmének, ennek a közös térnek
 neve:

Kedves véreink, gyermekeink nevelői,
 tanítói iránt viseltető hálás tiszteletnek
 külső- és belsőképeni kifejezése! — és: az
 ősi vendégszeretetnek minél fényesebb mó-
 don való kimutatása!

TÁRCZA.

Az Amazon.

— Rajz: Forcsolt Kálmántól. —

Évenként egyszer rendszeren megfordultam
 Várkonyiék kastélyában, hol évről-évre mindig
 csak a régi kép tárult elém. Az öreg Várkonyiné
 özvegyi gyász ruhájában ott ült a verandán, s
 kötögetett; közel hozzája ült a régi Méhes szoms-
 zéd ezredes, ki szomszédnőjét folyton 48-as esz-
 ták meséjével gyönyörködtette s közbe-közbe lel-
 kes beszédek tartott a lovaglásnak nagy jelen-
 tőségéről a vadászat gyönyörűségeiről és a kutyák
 tudományosságáról.

Ez a kép évről évre a régi maradt; vala-
 hányszor nénémhez mentem mindig ott találtam

együtt a verandán, csak az az egy változott, hogy
 az előtünk játszadozó kis unoka a szép Mariska
 évről-évre nőtt és szebb lett

Mikor a legutolsó évben ott voltam a két
 öreg már nem ült a verandán, hanem ben a kor-
 rán meggyújtott kandalló tűznél melegedtek, a ve-
 randán pedig ült egy szép ifju leány, Mariska s
 vele szemközt egy fiatal hadnagy, a Méhes ezre-
 des unokaöccse.

Hanem a helyet mintha mit sem változott
 volna, a lányka eszöndesen kötögetett s a katona
 tűzzel beszélt a lovakról, puskáról és ebekről.

— Nem is hiszi Mariska nagysám, hogy
 mennyire egészséges testgyakorlás a lovaglás —
 udvarolt a hadnagyocskára.

— Sohasem próbáltam, — szölt naiv bámu-
 lással a lányka.

— Majd meg tanítom én ajánlkozott ifju
 Bély Benő.

A szóból tett lett; a hadnagy ur oly lelke-
 sedéssel beszélt Mariskának a lovaglásról, s Ma-
 riska oly sürgetve kérte a nagy mamát, hogy
 nemsokára két gyönyörű háta ló nyerített a Vár-
 konyi istállóban.

A lovagló leccék gyorsan folytak egymás-
 után a mester mozgalmos volt s a tanítvány ugy
 látszik, szívesen tanult

Főnököm ez időben Várkonyhoz közelebb
 tette állomásomat s gyakrabban meglátogathat-
 tam nénémét.

Most már a régi kép sokban megváltozott
 a két öreg még bejeb vonult a szobákba, a fiatal
 pár ellenben nem ült a verandán, hanem gyakran
 órákon át száguldott szilaj paripán hegy, — völ-
 gyön keresztül.

Ilyen körülmények között ki kerestem a
 kastély régi könyvtárából egy Jókait s így meg-
 válogatván társaságomat, kimentem sétálni az ár-
 nyas lombok alá.

Ezt kérve Zenta város nemeslelkű, művelt közönségétől. — Bács-Bodrogh megye közs. tanító-egyesületét, a mi kedves vendéginket, ez ismétlő szavakkal fogadjuk:

Legyenek üdvözölve — mindnyájunk nevében — a szív meleg, legtisztább érzelmével!

Helyi és vidéki hírek.

— **Önk. tűzoltó egyesületünk** által múlt hó 24-én megtartott júniális alkalmával az egyesület javára felülfizettek: Appel Ede úr 2 frt 40 kr., Matkovits József úr 2 frt 40 kr., Zsarkó József, Nagy János Schvarcz Sándor urak 2—2 frtot, Jedlicska István úr 1 frt 40 kr., Bornemisza János, Kereszturi Gyula, Kolosanszki József, Nagy József, Deutsch Lajos, Stein Ferencz, özv. Graf Gusztávné, Branovaeski Csedomil, Gubriczki János urak 1—1 frtot, Buza János, dr. Spitzer Mór, Lövey Károly, Tolmácsi Márton, Nikel János, Homai János, Sztrilits Antal urak 80—80 krt., Kereszturi Károly, Bán Lajos, Kozits Zoltán urak 60—60 krt., Özv. Szabó Andrásné, dr. Révai N. János, Glücksthal Adolf, Benedek György urak 50—50 krt., Kozár Péter, Barkoczi Izsó, Lendvai Mór, Hirschenhauser Manó, Komáromi Béla, Horovitz Lipót, Szalai Jakab, Urbán György, Kozics Aladár, Klein Lipót, Fehér Flórencz urak 40—40 krt., Kovács Péter, Lantos Ferencz, Temesvári János urak 20—20 krt. Fogadják a felülfizetésért köszönetünket. A zentai önkéntes tűzoltó század nevében a rendezőség.

Köszönet nyilvánítás. Alulírott Zentáról való tvozásom alkalmából, nem mulaszthatom el dr. Lendvai Mór orvos ur irányában forró köszönetemet és hálámát ez uton is nyilvánítani azon lekötelező szívességért, melynél fogva súlyos betegségben szenvedő nőmet, Gleichenbergbe való utazásá előtt minden díj nélkül, a leglelküsemretesebb és legpontosabb, utóbb dr. Häfinger fürdőorvos által is helyesnek és teljesen correctnek elis mert orvosi gyógykezelésben részesíteni kegyeskedett. Az ég áldását kérem a derék orvosra. Zentán 1888. június 29-én Dobrinovity, az újvidéki szerb nemzeti színház működő tagja.

A nép- és polgári iskolákban az ép lejárt 1887—88. tanévben rendszeresített a torna tanítás. A vizsgálatok utolsójával lett m. hó 28-ára a tornászati vizsga kitűzve. Általános érdeklődés mutatkozott ezen záró vizsga iránt: a népiskolai épület tágas udvara alig bírta befogadni az érdeklődők tömegét képviselve volt ott minden osztály. És valóban méltó volt az ér-

deklődésre. — A kis honvédsereg — 8—10 éves fiúcskákoly kiváló, oly szabatos gyakorlatokat mutattak be, mely dícséretére való nék középiskolai serdültebb fiúknak is, a vezérlő tornatanító parancsait oly biztonsággal hajtották végre, mint valamely honvédsapat. Még kellemesebben lepte meg a közönséget polgári leányiskola növendékeinek tornázása úgy szabad mint szergyakorlataiban, úgy hogy csaknem minden új mutatvány után a közönség taps- és éljen viharban adott kifejezést kellemes meglepetésének. Harsányi János ur, ki a tornázást a nép és polgári iskolákban tanítja, valóban szép munkát végzett. Az elismerés irányában általános volt és többször megjelenték a kis honvédek és amazonok vezérét is.

Czehe Győző ur, mint a Bács-Bodrogh megyei közs. tanítóegyesület rendező bizottságának elnöke a következő meghívót bocsájta ki. Van szernesém a Bács-Bodrogh megyei közs. tanítóegyesületnek Zentán júli hó 2-án este 8 órnkor a Homay-féle vendéglő helyiségeiben rendezendő ismerkedési estélyére, júli hó 3-án reggel 9 órakor a nagyvendéglő dísztermében tartandó közgyűlésére, a közgyűlést követő társas ebédre (d. u. 2 óra) s ugyancsak az Eugen szálló üvegtermében rendezendő táncestélyre (este 1/2 9 óra) kedves családjával együtt a rendező bizottság nevében meghívni. A társas ebédre egy teríték ára: 1 frt 50 kr. A táncestélyen résztvevők belépti díjat nem fizetnek. Zentán, 1888. jun. 30-án. A rendező bizottság a társas ebédén való részvételre jegyeket is bocsájtot ki, mely jegyek tulajdonosai családjaikkal együtt belépti díj fizetése nélkül vehetnek részt a táncestélyen.

Szorgalommal párosult kitartás sikerhez vezet. Dubniczky Veron, férj Kuthy Lajosné urnő a matematikai szakcsoportból a polgáriszkolai tanítónői vizsgát sikeresen letette. Gratulálunk ugy neki valmint Czehe Győző igazgató urnak, ki az ernyedetlen szorpalmu nőt a felsőbb népiskolai tanítói oklevél megszerzésében szakszerű oktatásával elősegítette.

— **Körutazás a Balkánon.** A magy. államvasutak városi menetjegy-irodája számos oldalról jött felszólításnak engedett, amidőn elhatározta, hogy a Balkán félszigeten olyan körutazást rendez, mely tanulság, fontosság és érdekesség tekintetében kétség kívül megmérkőzhetik minden hasonnevű körutal. Hogy a Balkán kereskedelmünkre, iparunkra nézve mennyire fontos, — azt a legújabb belgrád-salonika vasutvonal megnyitása alkalmából lapjaink eléggé kifejtették s tudja az ország, hogy iparczikkeinknek ez a vasutvonal s

a most kiépülő konstantinápoli vasut egy egész világrészt nyit meg piacul. — Ezt megismertetni mindazokkal, akiket érdek s akiknek ezt minél hamarabb megismerni sürgős érdekünkben van. — határozta el a menetjegy-iroda, hogy rendez egy körutazást a Balkánon úgy, hogy azon a határon belül, melyet lehető rövid idő s kis költség kiszab, megismerhető legyen minden fontosabb pontja a Balkán félsziget nagy részének, úgy számítva, hogy ez idő alatt akár összeköttetések szerzése akár turistai szempontból a tájak és városok megismerhetése lehetségessé váljon. Mielőtt a Balkán körut részletei közölhetők volnának, csak azt említjük föl, hogy e körut részletei közölhetők volnának, csak azt említjük föl, hogy e körut főbb állomásai: Belgrád, tartózkodás 1 nap, Pirót 1/2 nap, Üsküb 1/2 nap, Saloniki 1 nap, Konstantinápoly 6 nap, Várna 1/2 nap, Bukarest 2 nap.

A szegedi orsz. dal ünnepély elhalasztva. A szegedi orsz. dal ünnep idejét a közp. igazg. választmány augusztus hó 1—4 napjairól augusztus hó 23—26 napjaira tette át. A közp. igazg. választmány ezzel eleget tett a sok oldalról érkezett megkeresésének, a melyekben föl volt említve az eredeti határnapok több tekintetben gátló és veszélyző volta. Az új határ idővel biztos kilitásba vehető az ünnepélyesség látogatottsága, mint az egyleteknek is sokkal nagyobb részvétele. A közp. igazg. választmány e változásról az egyesület minden tagegyletét körlevélileg értesítette, valamint a szegedi intéző köröket is.

Az adóvégrehajtás felfüggesztése. Tisza Kálmán, mint pénzügyminiszter a következő körrendeletet intézte a közigazgatási bizottságokhoz s így a torontálihoz is: Elhatároztam, hogy a jelen időszakban és a következő aratás alatt a földmiveléssel foglalkozó gazdaközönség sok és költség munkájában adóvégrehajtásokkal ne zavartassék. Ugyanazért elrendelem, hogy a f. június 15-től kezdve július végéig, amennyiben pedig az aratás későbbben végeztetnek be, az őszi vetések learatásáig — a mezőgazdasággal foglalkozó — adózóktól az állami egyenes adó és azok természetével bíró kincstári követelések behajtása végett árverések ne tartassanak s ilyenek tartását egyes községek vagy adózók különleges viszonyaira való tekintettel a királyi adó felügyelő javaslatára csak is a közigazgatási bizottság rendelheti el.

— **Táviratok feladása.** A közlekedésügyi miniszter ama czélból, hogy oly helyeken is lehessen táviratokat feladni, hol távirtdahivatal nincs és csak postahivatal van: f. évi július hó 1-ével sárgás színű, a zárt levelező lapokhoz hasonló alakú, zárható „táviratlapokat“ hoz forgalomba. Ezek minden posta- és távirtdahivatalban s bélyegjegyelárusítónál kaphatók s ugy Magyarország területén, mint Európa bármely államába szóló távirat feladásánál használhatóak. Egy táviratlap ára 35 kr. s

Egy ily séta alkalmával izgató jelenetnek voltam tanuja.

A nagy angol park kökerítéséhez közel bolyongtam, midőn egyszerre zörögni hallom a földön fekvő száraz galyakat! Félre hajtom a bokrok lombjait s látom a fiatal párt közeledni lóháton.

A lovak lépésben mentek s gazdáik mélyen el voltak merülve a beszélgetésbe, vagy talán a hallgatásba.

Hangiukat nem hallhattam, de zavarukat távolról is észrevettem, egymás szemébe nem mertek nézni s mindegyikök lova sörényével játszott.

A kép hirtelen megváltozott, a hadnagy talán hirtelen bátorságot nyert, megragadta a lány kezét s ajkához emelte. A lány kihuzta kezét s lovát távolabb vezette a veszedelmes gavallértól.

de ez már nem bír magával, utánna vágatott, s karjával átölelte a lányt, hogy ajkára csókot nyomjon.

E pillanatban a lány lovára vágott s ez vadon rohant egyenesen a kökerítésnek.

Megdöbbenve álltam meg a bokrok között midőn láttam, mint röpül át lovával a kis amazon a park kerítésén. A hadnagy némán ajkába harapott s lovát vissza fordította.

Másnap délutánig nem láthattam a kis amazont s kénytelen voltam megelégedni a hadnagy ur társaságával, ki nagy esodálkozásomra, mert nyaggatott a lovaglás mesterségének teoriájával.

Végre megjelent a kis duzzogó s elfoglalta helyét a verandán.

— Nem lovagolunk ma — sietett kérdezni a hadnagy ur, mire a lány pirulva válaszolt:

— Nem!

— De miért nem? — kérdezte zavartan Benő.

A lány még jobban elpirult, ajakára nem jött felelet s én jónak láttam bemenni az öregekhez, kik lelkesen discuráltak arról, hogy milyen egészséges mulatság a lovaglás.

Körülbelül egy óra mulva ismét kitévetem a verondára. A nap már leáldozóba volt s végső sugarai practikus félyhomályt terjesztettek. E félhomályban láttam, mint borul a megszeliült kis amazon a hadnagy ur keblére.

E pillanattól kezdve nincs nagyobb hive a lovaglásnak.

SCHVARCZ SÁNDOR

könyv-, papir- és rajzszet kereskedő
könyvnyomda- és könyvkötészet tulajdonos
ajánlja dusan berendezett

Könyvnyomdája- s könyvkötészetét

mindentemű munkák gyors elkészítésére
legolcsóbb áron pontos és csinos kivitelben

Könyv- és papirkereskedésében raktáron vannak

a magyar irodalom legújabb termékei,
igen díszes imakönyvek,

saját intézetében készült ügyvédi-, községsi-
és kereskedelmi nyomtatványok,

üzleti fő- és mellék könyvek.

MINDENKI

1200 frt évi jövedelmet biz-
tosíthat magának törvénye-
sen megengedett díjsorsje-
gyek részletfizetésre való
eladásával. Tudakozódások
FUCHS H. váltóházához
Budapest Dorottya utca 9. sz.
alá intézendők.
Szerb levelezés és nyomtatványok is.

A legjobb és legolcsóbb savanyuviz a

 REGEDI

Radkersburgi savanyuviz.

(STEFÁNIA-FORRÁS.)

Borral, vagy gyümölcs-szörppel keverve páratlan üdítő ital. A légeső-, vagy a
gyomor hurutos bántalmainál legjobb eredménnyel használtatik.

Másfél literes palaczk ára 20 kr., kisebb palaczk ára arány-
lag olcsóbb.

Főraktár Zentán

SINGER M. FIAI fűszerkereskedésében.

H i r d e t é s.

T. biztosító feleinket és a t. c. közönséget ez uton vagyunk bátrak értesíteni,
hogy a Zenta és vidéke főügynökségünk vezetésével

S C H E I N B E R G E R D A G O B E R T

urat biztuk meg.

Kelt Szegeden, 1888. évi június 12.

„AZ AZIENDA“

oszt.-franczia elemi és balesetbiztosító-társaság vezérügynöksége Szegeden.

Nyomatott Schvarcz Sándor könyvnyomdájában Zentán, 1888.